

nr	locatie	Omschrijving (RCE)
30729	Bronckhorststraat 57	XVIIe eeuw huis met herstellende gevel met vlechtingen, toppinakel op bakstenen consoles
30730	Douzastraat 75	Woonhuis met een eenvoudige halsgevel, afgedekt door een fronton waarop 1731
30733	Heilige Geestweg 2	XVIIe eeuw huis met trapgevel, toppinakel op kopje, waaronder ovaal raampje 4 fraai gemetselde bogen van rode steen, die op de verdieping verminkt zijn door later ingebracht raam. Rechts een poortje naar een binnenplaatsje met bijgebouwtje onder lessenaarsdak.
30734	Koningin Wilhelmina Boulevard 34	Uit 1922 daterende, vierkante vuurtoren uit baksteen en gewapend beton opgetrokken naar ontwerp van C. Jelsma. De toren is wit geschilderd, is 19.60 m. hoog en heeft 6 etages. De toren springt boven de begane grond trapsgewijs iets in en de muurvlakken van de bovenste verdieping en de opengewerkte balustrade kragen tussen de rechte hoeken driezijdig uit. Iets boven het midden van de voorzijde een driezijdig uitkragende uitkijkpost.
30735	Lindenplein 1	Acht vensters breed huis, oorspronkelijk onder dwars dubbel zadeldak. Drie dakkapellen. Rijke deuromlijsting met gebogen kalf en bovenlicht met draperingen, XVIII. 7 hardstenen stoeppalen en ijzeren spijlenhek.
30736	Lindenplein 3	Dubbele woning onder flauw zadeldak met rechte gootlijst, midden XIX.
30737	Offemweg 17	Naast het schietterrein (terzijde van nr 15) gelegen verdiepingloos gepleisterd pand, voordeur en vensters gewijzigd, 9-ruits schuifvenster in de zijgevel boven kelderlicht. Oude kap. Het "Doelenveld" met mast en schietbaan.
30738	Voorstraat bij 25	Bij het pand Voorstraat 25 een gemetselde tuinmuur, gepleisterd en aan de tuinzijde voorzien van steunberen en voorts een houten hek met dubbele deuren, waarin een traliwerk van balusters en een reeks rozet-achtige openingen, met omlijsting van pilasters met verdiepte panelen en een geprofileerde kroonlijst, 19e eeuw. Karakteristieke omsluiting van een tuin bij een herenhuis.
30739	Pickéstraat 1	Pand met gepleisterde puntgevel
30740	Voorstraat 5	Eenvoudig woonhuis onder dwars zadeldak, linker top met vlechtingen, rechts 2 Empire-ramen, links 2 ramen van een opkamer.
30741	Voorstraat 5A	Eenvoudig woonhuis onder een dak met het nr. 5
30742	Voorstraat 19	Pand met gepleisterde gevel met hoge trappen en overhoekse pinakels, verminkt door ramen en garagedeuren. Links bij de achtergevel kleine uitbouw met top en schoorsteen XVI.
30743	Voorstraat 23	Voornaam pand onder een dwars schilddak met het nr 25. XIX A. Eenvoudige entree met versierd kalf. Hardstenen plint tot raamhoogte. Stoep met hardstenen tegels, palen en ijzeren staven.
30744	Voorstraat 25	Voornaam pand onder een dwars schilddak met het nr 23. XIX A. Brede entree met dubbele deur; voordeuromlijsting met versiering en geprofileerde bovenlijst. Stoep met hardstenen tegels, palen en ijzeren staven.
30745	Voorstraat 33	Gepleisterd pand met aan de straatzijde topgevel met toppinakel. In de onderbouw een winkelpui. Oorspronkelijke kap, aan de achterzijde met wolfeind.
30746	Voorstraat 49	WOONHUIS met in- en uitgezwenkte topgevel, links eindigt het metselwerk met kopklesoor; bovenbouw XVII, onderbouw XVIII. Omlijsting met zijlichten, omgekornist kalf, eenvoudig gedeeld bovenlicht bovenbouw met 9-ruiters, onderbouw met 2 eenvoudige Empire gedeelde ramen
30747	Voorstraat 55	Vijf ramen breed XVIIIe eeuw huis, kozijnen met gebogen bovendorpels waarop zeer fijn gemetselde hoge strekken, rijk versierde deuromlijsting met kalf en rijk versierde deur. Eenvoudige rechte gootlijst met 6 rijk gestoken klossen. 6 hardstenen stoeppalen met ijzeren staven.
30748	Voorstraat 69	Breed statig XVIIIe eeuw HERENHUIS met 5 ramen breed onder dwars zadeldak. Voordeuromlijsting met bovenlicht met initialen en vertikaal gedeelde deur met 2 knoppen. Empire gedeelde ramen, hardstenen trap van 4 treden hoog met ijzeren balustrade, 6 hardstenen stoeppalen met kettingen. Hardstenen plint. 2 fraaie dakkapellen. Ter weerszijden een tuinmuur, met een hoge brede toegangspoort. Tuin doorlopend tot Offemweg en daar afgesloten door gepl. tuinmuur gedekt door eenvoudige ezelsrug, links een toegang tussen twee steunberen.
30749	Voorstraat 91	Gepleisterd huis onder dwars zadeldak, linker zijtop en achtertop, rechts schild dat omloopt tot achterschild. Fraaie deuromlijsting, kalf en bovenlicht, oorspronkelijke deur, XIX A. 4 stoeppalen met kettingen.

30750	Voorstraat 93	<p>Gepleisterd huis onder een dwars dak met nr 91. Eenvoudige deuromlijsting. Gevel eindigend tegen eenvoudige goot op klosjes. Achter het woonhuis staat ter begrenzing van de tuin aan de rechterzijde een manshoge, rode bakstenen tuinmuur, afgedekt met een rollaag en geleed door twee muurdammetjes die tot op twee lagen dezelfde hoogte hebben als de tuinmuur. De tuinmuur is grotendeels met een kalkachtige pleisterlaag bestreken en heeft een lengte van circa 9.00 meter. Voor zover zichtbaar is de tuinmuur in staand verband opgetrokken. De muur is aan de andere zijde niet bestreken, niet met dammetjes uitgevoerd en ten dele in onregelmatig verband opgetrokken. Op basis van materiële ouderdom en functionele, tevens historische perceelsbegrenzing is de tuinmuur van cultuurhistorische waarde.</p> <p>Aan de achterzijde wordt de tuin begrensd door een rechthoekige, lage bakstenen schuur met lessenaarsdak dat met pannen is gedekt. Het dak is recent vernieuwd. De schuur heeft in het midden twee toegangsdeuren en aan de rechterzijde een kozijn met luik. In het linker schuurdeel een kleine voormalige stookplaats. Tegen de achterzijde van de schuur drie driezijdige, zich verjongende steunberen met geledingen. De schuur voorziet samen met de tuinmuur in de historische begrenzing van het tuinperceel, terwijl de karakteristieke steunbeertjes bouwhistorische waarde vertegenwoordigen.</p>
30751	Voorstraat 109	Breed gepleisterd huis onder dwars zadeldak. Eenvoudige omlijsting en deur met bovenlicht; vensters met roedenverdeling.
30752	Voorstraat 111	Huis op L-vormige plattegrond met een begane grond waarboven een lage verdieping, mogelijk een latere verhoging, oorspronkelijk waarschijnlijk 2 huizen. Omlopend dak met achtertop. Bovenlicht met drapering, gestoken deurkalf, eenvoudige oorspronkelijke paneeldeur met knop. Empire gedeelde ramen.
30753	Voorstraat 16	Pand met uitgebouwde brede gemetselde trapgevel, op de verdieping 2 gemetselde ontlastingsbogen; ramen gewijzigd in top ovaal raampje met strek ommetseld. Topanker. Rechter deel in midden XIX tot schuur omgebouwd; 2 gemetselde raamstrekken nog aanwezig.
30754	Voorstraat 18	Pand met dakkapel in de vorm van gemetseld trapje, toppinakel op kopje. Topanker, metselwerk van gele steen met rode strek boven raam. Onderbouw gepleisterd. (XIX A).
30755	Voorstraat bij 42	H. Geestpoortje. Een uit 1618 daterend boogpoortje, afkomstig uit het voormalig weeshuis. Bekroond door beeldhouwde steen waarop een voorstelling van een aantal wezen met daarboven een afbeelding van de Heilige Geest in de gedaante van een duif. Thans geplaatst naast de gevel van het Raadhuis.
30756	Voorstraat 44	<p>Uit midden XV daterend gebouw van baksteen met zandstenen blokjes. Kruiskerk met driebeukig schip, 5/10 gesloten koor en ingebouwde westtoren, gerestaureerd 1901-1904. Op de vliering een open dakruiter, 1764.</p> <p>Inwendig: hardstenen doopvont met vier beeldhouwde koppen. In afgesloten koorgedeelte langs het muurwerk van de koorsluiting omlopende banken met inscriptie op het fries, gedateerd 1636. Preekstoel midden 17e eeuw. Omvangrijk wandbord, gedateerd 1638. Wandborden met de Wet, het Credo en het Volmaakte Gebed. Herenbank 1751 met op de luifel gesneden alliantie wapen. Marmeren grafmonument Douza, 1792, Orgel met Hoofdwerk, Bovenwerk en aangehangen pedaal, in 1840 gemaakt door H. Knipscheer.</p>
30757	Voorstraat 44	Toren van de Ned.Herv.Kerk. Volgens memoriesteen plm 1320 gebouwd, 1926 gerestaureerd. Forse bakstenen toren, opgebouwd uit vier rechthoekige geledingen, bekroond door een achzijdige spits. In de muurvlakken verlevendigd door spaarvelden, eindigend in puntbogen. Klokkenstoel met klok van Pieter Hemony, 1672, diam. 116,5 cm. Mechanisch torenuurwerk, B. Eijsbouts, 1912, is buiten gebruik gesteld.
30758	Voorstraat 48	Breed gepleisterd woonhuis op hardstenen plint en onder dwars zadeldak, eenvoudig, door triglyphen gedeelde, rechte gootlijst, deuromlijsting met consoles, gestoken kalf en eenvoudige paneeldeur met houten knop. 6 hardstenen stoepalen met kettingen, tuinmuur met steunberen grenzend aan het kerkterrein. XVIII-XIX.
30759	Voorstraat 50	Voor wat de voorgevel betreft verminkt huis onder schilddak; oorspronkelijke achtertop met vlechtingen, XVII-XVIII.
30760	Voorstraat 52A	Hoog huis onder dwars schilddak. Gepleisterde gevel met over beide verdiepingen doorlopende raamdammen.

		Onderbouw ernstig verminkt door winkelpui en portiek. XVIIIe eeuwse raamkozijnen, ten dele met oorspronkelijke roedending (12-ruiters); boven de ramen achter de pleister, oorspronkelijke strekken van rode geslepen baksteen. Links een achterbouw, waarin nog XVIIIe eeuwse kozijnen.
30761	Voorstraat 58	Eenvoudig gepleisterd huisje van beganegrond en verdieping onder dwars schilddak. Zeer eenvoudige fraaie paneeldeur, ijzeren bovenlicht. Ten dele Empire gedeelde ramen.
30762	Voorstraat 60	Eenvoudig huis van beganegrond en verdieping, rechte gootlijst. Schilddak. Kozijnen van de begane grond met ronde bovenhoeken. Gevel in blokken gepleisterd.
30763	Voorstraat 62	Eenvoudig huis van beganegrond en verdieping, rechte gootlijst, schilddak. Kozijnen van de beganegrond met ronde bovenhoeken. Gevel in blokken gepleisterd
30764	Voorstraat 64	Vier ramen breed huis onder dwars schilddak en rechte gootlijst. Onderbouw verminkt door 2 grote etalageramen. Eenvoudige deuroplijsting met kalf en bovenlicht.
30765	Voorstraat bij 54	Drie hardstenen pompen, een bij de kerk en twee op het Lindenplein. Op rechthoekig voetstuk en dito schacht, bekroond door een dekstuk, XVIII B.
30766	Hogewegpolder	Molen. Type wipmolen (1652 ?) Gedekt met riet op lage stenen voet.
30767	Jan Kroonsplein 4	Bescheiden pand, dat karakteristiek is voor het oorspronkelijke, overal elders in Noordwijk aan Zee vrijwel verdwenen, karakter van de plaatselijke bebouwing. In de diepte gebouwd perceel met schuur. Aan de straatzijde tuitgevel met vlechtingen en toppilaster. Deur met bovenlicht. Pui gewit en voorzien van geteerde plint.
30768	Hoofdstraat 20	Vermoedelijk 18e eeuws PAND zonder verdieping onder dwarsgeplaatst zadeldak met dakkapel met geschulpte windveren; voorgevel bevat schuifvensters, goot op klossen; aan rechterzijde poortjes onder korfboog; korte zijgevel bevat vlechtingen, en T-venster in top. Aan achterzijde aanbouwtje onder zadeldak.
30769	Hoofdstraat 96	Bakstenen gebouw, daterend uit 1647. Vierkant met 3/8 sluiting aan de oost en westzijde. Op het schilddak een houten toren (1689) met open achtkante kapel. De kerk werd in 1901 vrij ingrijpend gewijzigd. Inwendig; preekstoel, midden XVII. Orgel met Hoofdwerk en Bovenwerk, in 1817 gemaakt door A. Meere voor de Doopsgezinde Kerk te Deventer. Na tijdelijk verblijf in de Herv.Kerk te Middellie, in 1970 overgeplaatst naar Noordwijk. Klokkenstoel met klok van A. Crombosch, 1746, diam. 79 cm.
391047	Voorstraat bij 109	In oorsprong mogelijk 19e-eeuwse of oudere tuinmuur, gesitueerd op de erf-afschieding tussen de tuinen bij de woonhuizen Voorstraat 109 en 111; de deels met de zijmuur van het huis Voorstraat 109 geïntegreerde en merendeels daarop aansluitende, gemetselde tuinmuur van omstreeks 25 meter lengte en omstreeks 2 meter hoogte, is voorzien van steunberen. Tuinmuur van belang als onderdeel bij het beschermde woonhuis.
508208	Gooweg 21	HOOFDGEBOUW (Calorama). Oorspronkelijk op L-vormige grondslag opgetrokken achttiende-eeuws tweebeukig huis dat is gepleisterd en okergeel is geschilderd. Het pand bestaat uit twee bouwlagen en een attiek onder twee, met zwarte Oudhollandse pannen gedekte, zadeldaken waartussen zich een zakgoot bevindt. Op de nokeinden staan rechthoekig gemetselde schoorstenen. Het dakschild wordt in het midden onderbroken door een dakkapel. In 1872 zijn twee houten serres tegen de voorgevel en tevens een aanbouw tegen de noordoostgevel opgetrokken. De regelmatig ingedeelde voorgevel is vijf vensterassen breed met centraal de ingangspartij voorzien van een dubbele glazen deur. De negentiende-eeuwse vensters hebben een roeden profilering en persiennes aan weerszijden. De achter- en zijgevels zijn onregelmatiger van opzet, met meerruitsvensters. Boven de vensters zijn witte terracotta ornamenten in empirestijl aangebracht vermoedelijk uit de tijd van de verbouwing, 1872 - nieuw gemaakt naar het origineel). Een kleine kelder waarschijnlijk daterend uit de allereerste bouwfase(zeventiende eeuw). Waardering

		<p>HOOFDGEBOUW (Calorama) van algemeen belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vanwege de villabouw die typerend is voor het derde kwart van de negentiende eeuw; - vanwege de kenmerkende ligging binnen de historische tuin- en parkaanleg; - vanwege de ensemblewaarde; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.
<p>508209</p>	<p>Calorama (complex)</p>	<p>In structuur en deels in detail gaaf bewaarde buitenplaats bestaande uit een HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), TOEGANGSHEK MET KEERMUREN (3 en 4), WOONHUIS ANNEX KRUIDENDROGERIJ (5), TUINKOEPSEL (6), MOESTUINMUUR (7), KOETSHUIS (8).</p> <p>De historische buitenplaats Calorama is direct ten noordoosten van de dorpskern Noordwijk-Binnen gesitueerd, gelegen binnen de bebouwde kom. De geschiedenis van de buitenplaats gaat terug tot de tijd van de ambachtsheren Vander Does uit het begin van de zestiende eeuw. In de achttiende eeuw komt het nog naamloze kleine herenhuis, gelegen op de plaats van het huidige huis, in het bezit van Cornelis Groeneveld.</p> <p>Deze sticht er in 1760 een bedrijf in de kruidenteelt. De teeltgronden liggen achter het huis - tussen de Sint Jeroensweg en de tegenwoordige Gooweg - en voor een deel aan de overzijde van de Gooweg in de zgn. Overtuin.</p> <p>De kadastrale minuut van 1818 de rechthoekige teeltgronden weer, die zijn gelegen binnen een aarde omwalling met boomsingels. De singels dienden ter beschutting tegen de wind en voorzagen tevens in de behoefte aan hakhout. Thans omsluiten deze boomsingels nog een deel van de park aanleg. In het begin van de negentiende eeuw werd een kruidendrogerij voor bereiding van geneeskundige kruiden gebouwd (thans nog aanwezig). Waarschijnlijk werd in het midden van de negentiende eeuw een aanleg in landschapsstijl gerealiseerd met 'eene koepel en eene partij Tuin- en Teeltgronden, waarin eenig houtgewas en houtwallen' (1843) en een eilandje naast het huis (1848). Op het eilandje stond een duiventil. In 1872 werd het herenhuis, door de toenmalige eigenaar dr. J.C.A. Everwijn, vergroot, waardoor deze meer de allure van een deftig buitenhuis gaat vertonen.</p> <p>Op een kadasterkaart uit 1871 wordt voor het eerst de naam 'Calorama' vermeld. De kruidenkwekerij wordt in 1930 opgeheven, alleen de bloembollenteelt blijft gehandhaafd. In 1950 wordt een tuingedeelte, gelegen ten westen van Calorama ingericht voor nieuwbouw. De overtuin krijgt eveneens een andere bestemming, daar wordt in 1967 het Everwijnpark gerealiseerd.</p> <p>De omgrenzing van de historische aanleg als mede de specificatie van de complexonderdelen is aangeduid op de bij de bescherming behorende kaart.</p> <p>Waardering HISTORISCHE BUITENPLAATS CALORAMA is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vanwege de villabouw die typerend is voor het derde kwart van de negentiende eeuw gelegen binnen het deels bewaard gebleven stramien van bij de oorspronkelijke teeltgronden behorende windsingels; - vanwege de bijbehorende kleinschalige tuinaanleg in landschapsstijl; - vanwege het cultuurhistorische belang voor de ontwikkeling van de bollen- en kruidenteelt in Noordwijk en omgeving; - vanwege de kruidendrogerij (niet meer als zodanig in gebruik); - vanwege de visuele samenhang tussen de verschillende complexonderdelen.

508210	Gooweg bij 21	<p>HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG.</p> <p>Deels in structuur en deels in detail bewaard kleinschalige historische tuinaanleg in landschapsstijl daterend uit het midden van de negentiende eeuw.</p> <p>Deze is grotendeels als lusthof en gedeeltelijk als tuin- en bollengrond in gebruik. Het teelt- annex bollenlandje aan de oostzijde is een laatste restant van de achttiende-eeuwse grootschalige aanleg voor de kruiden- en bollenteelt. De aanleg in landschapsstijl is besloten van opzet. Gebogen lijnen zijn kenmerkend voor de gehele tuinaanleg.</p> <p>Aan de voorzijde wordt de buitenplaats begrensd door een oude grenssloot, parallel lopend aan de Gooweg. Een strook hakhout schermt het huis van de weg af. Langs deze grenssloot loopt een laan van beuken en eiken die een verbinding vormt tussen Calorama aan de zuidkant van het terrein en het koetshuis aan de noordkant.</p> <p>Aan de achterzijde wordt het park beëindigd door een duinwal, waarop een slingerwandeling is aangelegd die een markant onderdeel van de tuinaanleg vormt.</p> <p>Recht voor het huis ligt een tuingedeelte met rododendronaanplant rondom een ronde vijver. Deze aanleg dateert van na het jaar 1842 toen de Gooweg met een bocht om het huis werd gelegd.</p> <p>Op het gazon staat een zonnewijzer op een geprofileerde hardstenen pijler. Op het gazon naast het huis staat een solitair (lindestoel).</p> <p>Achter het huis een bospartij met een slingeraanleg van wandelpaadjes tussen de opgeworpen wallen, waartussen perceeltjes teelland liggen verspreid. Binnen deze aanleg is een sier- en moestuin opgenomen.</p> <p>Het rosarium is aangelegd in een halve maan-vorm. Deze wordt in het midden door sneden door een dwarsas bestaande uit een rozenberceau. Het einde van één kant van de berceau wordt gevormd door een solitair staande naaldboom, waar een halfronde buxushaag omheen staat. Naast de rozentuin en achter de tuinmuur ligt de oude moestuin, nu bestaande uit een perceel grasland waarop twee schuren zijn gebouwd die voor de bescherming van de aanleg van ondergeschikt belang zijn. Een ander karakteristiek element van de aanleg is het seringenlaantje. De noordgrens van de tuinaanleg wordt afgeschermd door een beukenhaag aan de ene zijde en een houtwal aan de andere zijde. In het genoemde bos is een cirkelvormige waterpartij met een eilandje en open parkweide gelegen waar enkele solitaire (exotische coniferen) en boomgroepen zijn geplaatst. Vanaf de open weide is een zichtas naar de koepel op de heuvel.</p> <p>Waardering</p> <p>HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG van algemeen belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - als voorbeeld van een kleinschalige aanleg in landschapsstijl uit het midden van de 19de eeuw; - vanwege het deels bewaard gebleven stramien van de oorspronkelijke teeltgrond en de bijbehorende windsingels; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.
508211	Gooweg bij 21	<p>TOEGANGSHEK MET KEERMUREN.</p> <p>Aan de Gooweg twee identieke toegangshekken, waarvan één toegang geeft tot het buitenhuis Calorama en de ander tot het koetshuis.</p> <p>Dubbel smeedijzeren inrijdhek uit de negentiende-eeuw staande op bakstenen keer muren, waarin muurankers zijn bevestigd.</p>

		<p>Waardering TOEGANGSHEK MET KEERMUREN van algemeen belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - als markering van de toegang tot de buitenplaats; - vanwege de ornamentele waarde; - vanwege de ensemblewaarde; - als karakteristiek en functioneel element van de buitenplaats.
508212	Gooweg bij 23	<p>TOEGANGSHEK MET KEERMUREN.</p> <p>Aan de Gooweg twee identieke toegangshekken, waarvan één toegang geeft tot het buitenhuis Calorama en de ander tot het koetshuis. Dubbel smeedijzeren inrijdhek uit de negentiende-eeuw staande op bakstenen keer muren, waarin muurankers zijn bevestigd.</p> <p>Waardering TOEGANGSHEK MET KEERMUREN van algemeen belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - als markering van de toegang tot de buitenplaats; - vanwege de ornamentele waarde; - vanwege de ensemblewaarde; - als karakteristiek en functioneel element van de buitenplaats.
508213	Gooweg 19	<p>WOONHUIS ANNEX KRUIDENDROGERIJ.</p> <p>Ten westen van het huis Calorama een zeventiende-eeuws gebouwencomplex opgetrokken uit baksteen onder een met Oudhollandse pannen gedekt zadeldak. Korte gevel met zeventiende-eeuwse top en in de onderbouw achttiende-eeuws gedeelde ramen (drie 9-ruiters). Latere wijzingen. Aan de achterzijde een negentiende-eeuwse dwarsaanbouw onder een schilddak, waarin de kruidendrogerij was gevestigd. Een derde gedeelte sluit daarop aan. De kruidendrogerij is niet meer in gebruik.</p> <p>Waardering WOONHUIS ANNEX KRUIDENDROGERIJ van algemeen belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vanwege de ouderdom; - vanwege de cultuur-historische waarde; - vanwege de historisch functionele relatie met de buitenplaats; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.
508214	Gooweg bij 21	<p>TUINKOEPEL.</p> <p>Ten noorden van het huis Calorama op een heuvel ligt een achtkantige tuin- koepel met een puntvormig leiendak. De koepel is in dezelfde okergele kleur als het huis geschilderd. In vier zijden zijn openslaande glazen deuren aangebracht met op ooghoogte verschillend gekleurde stroken glas. Elke kleur symboliseert één van de vier seizoenen. In de muur is een gedenksteen gemetseld, herinnerend aan de bouw uit 1842 en aan de restauratie uit 1982.</p> <p>Waardering TUINKOEPEL van algemeen belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vanwege de vormgeving; - vanwege de beeldbepalende ligging; - vanwege de ornamentele waarde;

		<ul style="list-style-type: none"> - als karakteristiek onderdeel van de buitenplaats; - vanwege de ensemblewaarde.
508215	Gooweg bij 21	<p>MOESTUINMUUR. Ten noorden van het huis Calorama een achttiende-eeuwse rechte tuinmuur opgetrokken uit zachte rode baksteen met steunberen. De koude bak voor de tuinmuur is in ca.1980 met moderne baksteen opgemetseld en is als zodanig voor de bescherming van ondergeschikt belang.</p> <p>Waardering MOESTUINMUUR van algemeen belang: <ul style="list-style-type: none"> - vanwege de ouderdom; - vanwege de doelmatige vormgeving; - als karakteristiek onderdeel van de buitenplaats; - vanwege de ensemblewaarde. </p>
508216	Gooweg 23	<p>KOETSHUIS.</p> <p>Ten noordoosten van het huis Calorama het koetshuis gebouwd op L-vormige grondslag (vierkant voorhuis - rechthoekig achterhuis) onder een met Oudhollandse pannen gedekt mansardedak.</p> <p>Het pand is opgetrokken uit rode baksteen met decoraties van beige baksteen en een grijze plint. Onder de daklijst loopt een met rode en beige baksteen gedecoreerd fries. In de voorgevel een gedenksteen met de inscriptie 'de eerste steenen gelegd 18 mei 1878'. Centraal in de halsgevel aan de voor(straat)zijde ligt de monumentale dubbele inrijddeur met paneelvakken. Het driehoekige bovenlicht heeft een versiering van snijwerk. Aan weerszijden van deze deur een venster, waarvan het onderste gedeelte blind is uitgevoerd. De vensters hebben een geverfde bakstenen onderdorpel met tandlijst. De daklijst boven de vensters wordt in het midden onderbroken door een paardenkop. In de halsgevel een T-venster met louvreliken onder een smal overstek met windveren.</p> <p>De zijgevel aan de zuidkant heeft dezelfde indeling als de voorgevel; een inrijddeur, twee geheel blind uitgevoerde vensters en een dakkapel met T-venster en persiennes. Links daarvan is een klein daklicht van latere datum.</p> <p>Waardering KOETSHUIS van algemeen belang: <ul style="list-style-type: none"> - vanwege de architectonische vormgeving; - vanwege de beeldbepalende ligging aan de Gooweg; - vanwege de ornamentele waarde; - als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats. </p>
511980	Algemene Begraafplaats (complex)	<p>Uit vijf onderdelen bestaand complex van ALGEMENE BEGRAAFPLAATS van Noordwijk, in oorsprong daterende uit 1829, maar in 1931 uitgebreid met een TERRASSEN-AANLEG, een nieuwe MUUR en een BAARHUISJE. Op het centrale oudste gedeelte van de begraafplaats twee negentiende-eeuwse GRAFMONUMENTEN. Bij K.B. van 1 januari 1829 werd elke gemeente met meer dan 1000 inwoners verplicht buiten de bebouwde kom een begraafplaats aan te leggen. De algemene begraafplaats van Noordwijk werd nog datzelfde jaar geopend op een nagenoeg vierkant perceel, aangelegd door aannemer Timotheus van Paddenburg uit Warmond naar een ontwerp van Salomon van der Paauw, stadsarchitect van Leiden. De begraafplaats werd in 1931 aan de noord- en westzijde uitgebreid met een terrasmatige aanleg in de duinen. In dezelfde periode zijn de muur rond het terrein en het baarhuisje gebouwd.</p>

		<p>Mogelijk is daarbij gebruik gemaakt van bestaand muurwerk. Het metselwerk van de terrassen en de muur is in 1950 verbeterd en hersteld.</p> <p>Vanaf de Oude Zeeweg leidt een oprijlaan naar het toegangshek in de zuidmuur van de begraafplaats. Het baarhuisje staat in de zuidoosthoek van de begraafplaats.</p> <p>Waardering De algemene begraafplaats van Noordwijk is van algemeen belang wegens cultuur- en (tuin)architectuurhistorische waarde als vroeg voorbeeld van een begraafplaats buiten de bebouwde kom alsook vanwege de bijzondere terrasmatige aanleg, aangepast aan het geaccidenteerde duingebied. De negentiende-eeuwse grafmonumenten in de stijl van het Neoclassicisme en de Neogotiek zijn gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.</p> <p>De algemene begraafplaats bezit hoge ensemblewaarde vanwege de bijzondere ruimtelijke en functionele samenhang van de verschillende complexonderdelen</p>
511981	Oude Zeeweg 32	<p>De algemene begraafplaats van Noordwijk is in 1829 aangelegd door aannemer Timotheus van Paddenburg uit Warmond naar een ontwerp van Salomon van der Paauw, stadsarchitect van Leiden.</p> <p>In 1931 werd de begraafplaats aan de noord- en westzijde uitgebreid met terrassen in de duinen.</p> <p>Het oudste gedeelte van de begraafplaats bestaat uit een ommuurd nagenoeg vierkant terrein met één rechte hoofdas (noord-zuid). In de duinen aan de noord- en westzijde gemetselde terrassen Vanaf het toegangshek loopt in noordelijke richting een door bomen geflankeerd grindpad met een dwarsas in westelijke richting. De paden geven toegang tot de trappen die de terrassen ontsluiten. Het muurwerk en de trappen van de terrassen zijn uitgevoerd in rode baksteen, de optredes zijn afgedekt met vierkante rode tegels. In het midden van de westelijke terrassen een halfronde gemetselde trap.</p> <p>Waardering De eenvoudige vroeg negentiende-eeuwse aanleg van de Noordwijkse begraafplaats is, in combinatie met de specifieke terrassen uit 1931, van algemeen belang wegens cultuur- en (tuin)architectuurhistorische waarde vanwege de zeldzaamheid en de redelijke mate van gaafheid.</p>
511982	Oude Zeeweg 32	<p>Uit 1931 daterende MUUR rond de Algemene begraafplaats van Noordwijk. Mogelijk is daarbij gebruik gemaakt van bestaand muurwerk.</p> <p>De manshoge in rode baksteen opgetrokken muur is aan weerszijden van doorgangen en trappen uitgevoerd met een welving in het metselwerk, afgedekt met een strekkenlaag. De hoofdentree bestaat uit een eenvoudig smeedijzeren hek tussen hekpijlers.</p> <p>Begraafplaatsmuur met toegangshek van algemeen belang vanwege de hoge ensemblewaarde als historisch functioneel en ruimtelijk onderdeel van het begraafplaatscomplex te Noordwijk.</p>
511983	Oude Zeeweg 32	<p>BAARHUISJE uit 1931, gebouwd bij de uitbreiding van de algemene begraafplaats te Noordwijk.</p> <p>Baarhuisje van één bouwlaag op rechthoekige plattegrond, opgetrokken in baksteen onder een schilddak met rode Hollandse pannen. De gevels zijn boven een zwarte plint wit gesausd. De zuid- en oostgevel maken deel uit van de muur rond de begraafplaats. In de westgevel een rondboogvormige deur en in de noordgevel twee gekoppelde en een enkele zesruits venster met houten luiken. Eenvoudige opgeklampte rechte deur.</p> <p>Waardering Het baarhuisje is van algemeen belang vanwege de hoge ensemblewaarde als historisch functioneel en ruimtelijk</p>

		onderdeel van het begraafplaatscomplex te Noordwijk.
611984	Oude Zeeweg 32	<p>Neo-Classicismisch GRAFMONUMENT, in 1829 opgericht door de families Van Limburg Stirum, Von Wulcknitz en Van Borselen.</p> <p>Hier is onder meer Leopold, Graaf van Limburg Stirum, in 1840 bijgezet. Omdat het monument een centrale plaats inneemt op het oudste gedeelte van de begraafplaats is het zeer wel mogelijk dat de architect S. van der Paauw hiervoor het ontwerp leverde.</p> <p>Het grafmonument bestaat uit een grafkelder, afgedekt door een zware hardstenen grafzerk met in reliëf drie familiewapens, en een natuurstenen sarcofaag. Het monument bevindt zich binnen een afrastering van natuurstenen paaltjes met smeedijzeren ketting. De hardstenen sarcofaag staat op een basement en is op de hoeken voorzien van granieten/zandstenen zuiltjes. Het monument wordt bekroond door een zandstenen vaas. Op marmeren platen aan vier zijden staan de volgende teksten: zuid: `Grafmonument van Leopold, Graaf van Limburg Stirum, lid van het driemanschap, Ao 1813.' west en oost: `Geboren 12 maart Anno 1758.' `Overleden 25 juni 1840.'noord: `Zijne kleinkinderen Graaf van Limburg Stirum van Warmond. F.A.G. Graaf van Limburg Stirum van Noordwijk Anno 1885.</p> <p>Waardering Het uit 1829 daterende grafmonument is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als gedenkteken van Leopold, Graaf van Limburg Stirum, een belangrijk staatsman in de Vaderlandse Geschiedenis, alsook Neoclassicistische vormgeving en de gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.</p> <p>Tevens heeft het grafmonument ensemblewaarde vanwege de centrale situering op de begraafplaats en de ruimtelijke en functionele samenhang met de overige onderdelen van het begraafplaatscomplex van Noordwijk.</p>
511985	Oude Zeeweg 32	<p>Neo-Gotisch GRAFMONUMENT van Otto Johannes Schreuders uit 1886. Het monument werd vervaardigd door de beeldhouwer E.A.F. Bourgonion naar een ontwerp van de architect A. Mialaret uit Den Haag. Schreuders was van 1861 tot 1883 directeur van het instituut voor middelbaar onderwijs te Noordwijk.</p> <p>Het geheel in zandsteen uitgevoerde grafmonument bestaat uit een sarcofaag en een grafsteen, gedecoreerd met neogotische ornamenten. Op de voorzijde van de steen een (thans verweerde) reliëftekst. Aan weerszijden van de tekst getordeerde zuiltjes en florale ornamenten en familiewapens in reliëf. Op de zijkant van de steen een plaatje met de oorspronkelijke tekst: "Aan Otto Johannes Schreuders, geboren te Voorburg 8 augustus 1823, overleden te Zoeterwoude 22 januari 1886, zijne dankbare vrienden".</p> <p>Waardering Het uit 1886 daterende grafmonument van O.J. Schreuders is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als representatief voorbeeld van neogotische vormgeving en de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.</p> <p>Het grafmonument heeft ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele samenhang met de overige onderdelen van het begraafplaatscomplex te Noordwijk.</p>
511986	RK Sint Jeroen (complex)	<p>Uit twee onderdelen bestaand complex van rooms-katholieke Neogotische HALLENKERK, St. Jeroen, uit 1894/1927 en bijbehorende PASTORIE in rationalistische trant uit 1927, ontworpen door de architect Nicolaas Molenaar (1850-1930). De bedevaartskerk is in twee fasen gebouwd; het koorgedeelte en de sacristie dateren uit 1894, de rest uit 1927. De gefaseerde bouw van de kerk is uitwendig herkenbaar aan de versobering van de bouwstijl. Het interieur van het jongere gedeelte is aangepast aan het bestaande. De kerk is gebouwd op de plaats waarin 995 het lichaam</p>

		<p>van St. Jeroen is opgegraven en waar sinds die tijd een aan hem gewijde kapel en diverse kerkgebouwen hebben gestaan. Van het oorspronkelijke ontwerp van Molenaar werden in 1894 slechts het transept met priesterkoor en sacristie uitgevoerd en tegen de bestaande Waterstaatskerk aangebouwd. Na sloop van de Waterstaatskerk volgde in 1927 de bouw van de rest van de kerk en de pastorie. Aannemersbedrijf W. de Vreede voerde het werk uit. De deuren in de hoofdfaçade zijn vernieuwd.</p> <p>Complexomschrijving Het koorgedeelte van de in baksteen opgetrokken hallenkerk is naar het westen georiënteerd. De hoofdfaçade (oost) ligt aan de van Limburg Stirumstraat en de pastorie staat noordoostelijk van de kerk. Beide panden hebben met leien gedekte zadeldak- en schilddaken. De kerk heeft spitsboogvensters met gemetselde traceringen. De pastorie is merendeels voorzien van rechte schuifvensters. Het complex vormt de visuele beëindiging van het Lindenplein binnen het van rijkswege beschermde dorpsgezicht van Noordwijk-Binnen. Langs de Kerkstraat wordt het terrein afgesloten door een smeedijzeren hek uit 1995.</p> <p>Waardering Het complex van kerk en pastorie van de parochie 'Sint Jeroen' is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde vanwege de functie als bedevaartskerk en als representatief voorbeeld uit de hausse in katholieke neogotische kerkelijke complexen in Nederland na het herstel van de Bisschoppelijke Hiërarchie in 1853.</p> <p>Het complex is tevens van algemeen belang wegens architectuurhistorische waarde vanwege de kenmerkende neogotische bouwstijl van ex- en interieur, de bijzondere typologie van de hallenkerk en de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, zowel uit- als inwendig. Enkele interieuronderdelen, waaronder de altaren en de figuratieve glas-in-loodramen zijn van kunsthistorisch belang en vormen een waardevol ensemble.</p> <p>Het complex van kerk en pastorie is in hoge mate van stedenbouwkundig belang als visuele afsluiting van het Lindenplein binnen het beschermde dorpsgezicht van Noordwijk-Binnen.</p>
511987	Van Limburg Stirumstraat 24	<p>De PASTORIE van de St. Jeroen telt twee bouwlagen onder een overstekend, afgeknot schilddak en zadeldak met leien en hoge gemetselde schoorstenen. Aan de achterzijde een samengestelde kap van deels twee, deels éénlaagse uitgebouwde zaal onder plat dak. De gevels zijn opgetrokken in grauwe baksteen. Eenvoudige gootlijst op klossen. Rechthoekige H-vensters met zesruits bovenlichten onder zandstenen lateien. De symmetrische voorgevel (oost) telt vijf vensterassen met een centrale entreepartij. De dubbele (vernieuwde) deur heeft een vierruits bovenlicht. In het dakschild drie kleine dakkapellen. De zuidgevel telt eveneens vijf vensterassen met in de tweede as van links een deur met bovenlicht in portiek. In het dakschild drie kleine dakkapellen.</p> <p>Waardering De pastorie is van algemeen belang vanwege de historisch-functionele en stilistische samenhang met de St. Jeroenskerk en de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. Tevens heeft de pastorie ensemblewaarde als onderdeel van het complex en als visuele afsluiting van het Lindenplein binnen het beschermde dorpsgezicht van Noordwijk-Binnen.</p>
511988	Van Limburg Stirumstraat 26	<p>Monumentale driebeukige HALLENKERK met vijfzijdige koorsluiting onder een samengesteld schild-zadeldak met leien in Rijndekking. Hoofdfaçade (oost) met forse hoektoren onder ingesnoerde spits en boven de viering een torentje met naaldspits. Het koor (west) wordt geflankeerd door de vierhoekige Maria- en Jeroenkapel. Ter hoogte van het driezijdig uitgebouwde transept bevinden zich ingangsportalen.</p>

Tegen de zuidgevel van de toren een doopkapel. Aan weerszijden van het koor éénlaags bouwlichamen waarin de sacristie en het mortuarium zijn ondergebracht. De gevels zijn opgetrokken in grauwe baksteen en geleed door grote spitsboogvensters en steunberen. Onder de gootlijst een omgaand gemetseld spitsboogfries. De oostfaçade van de kerk bestaat uit een door steunberen gelede puntgevel met drie entreepartijen en een forse hoektoren. De centrale hoofdentree met dubbele deur wordt geflankeerd door twee enkele deuren. De deuren zijn gevat in gemetselde geprofileerde portalen met zandstenen kolommetjes.

Boven de dubbele deur een drielicht van kleine glas-in-loodramen onder spitsbogen, in de bovenlichten van de enkele deuren een gemetselde tracering onder spitsboog. Verder in de gevel een groot roosvenster met natuurstenen tracering van driepasbogen en gebrandschilderde glas-in-loodramen geflankeerd door grote spitsboogvensters. Het Jeroensbeeld in de geveltop, afkomstig van atelier Cuypers in Roermond, wordt geflankeerd door rechthoekige smalle gevelopeningen en daarboven drie kleine spitsboogvensters. De toren telt vier geledingen en is op de hoeken voorzien van steunberen.

Beganegronds een deur, daarboven een spitsboogvenster en in de derde geleding rechthoekige gevelopeningen. De lantaarn is opgebouwd uit spitsbogen met bakstenen tracering en balustrade. In de zijgevels van het kerkgebouw grote spitsboogvensters met tracering en gebrandschilderde glas-in-loodramen met eenvoudig patroon. De venstertraveeën worden in het dakschild bekroond door schilddakjes met kleine dakkapelletjes. De spitsboogvensters in het koor en de zijkapellen zijn voorzien van gebrandschilderde glas-in-loodramen met figuratieve voorstellingen. Links van het noordelijke transept een slanke traptoren onder ingesnoerde spits. Tegen beide transeptarmen een entreeportaal onder afgeknot schilddakje met tuitgevel en een dubbele deur onder bovenlicht met drie spitsboogvenstertjes. In de noordgevel van de sacristie twee kleine vensters onder spitsbogen aan weerszijden van een schoorsteen. Links daarvan een plat afgedekt bouwdeel met deur en twee kleine getoogde venstertjes.

In de gevels van de sacristie en het mortuarium aan weerszijden van het koor (west) kleine vensters onder spits- en segmentbogen. Tegen de zuidgevel van het mortuarium een ingangsrisaliet met dubbele deur onder bovenlicht. Rechts daarvan een uitgebouwde gang onder lessenaardak tot aan het entreeportaal van de transeptarm. Aan deze gevel tegen de hoektoren een vijfzijdige doopkapel.

Interieur

Het schip van zes traveeën wordt geleed door grote bundelpijlers onder gepleisterde ster- en kruisgewelven met gemetselde en gepleisterde ribben. In het koor en in de zijkapellen straalgewelven. De pijlers hebben een zwart natuurstenen basement. Tegen de wit gepleisterde wanden van de zijbeuken halve bundelpijlers onder geprofileerde spitsbogen als omlijsting van de spitsboogvensters. Bankenplan (1927) op granitovloer, tegelvloeren met patroon in het koor en de zijkapellen. De vijf glas-in-loodramen met bijbelse tafereelen in het koor zijn gemaakt door Atelier Löhner (Utrecht, 1903) in laatgotische trant met stijlinvloed. Het middelste glas-in-loodraam in de Mariakapel (1905) is afkomstig van hetzelfde atelier. De glas-in-loodramen (1898) in de Jeroenskapel verbeelden gebeurtenissen uit het leven van Jeroen.

Het in neogotische trant uitgevoerde altaar in de Jeroenskapel dateert uit 1898. Een beeld van Sint Jeroen van kunstenaar Jos Graven (1870) en een koperen reliekenschijn uit 1892, vervaardigd door atelier G.B. Brom uit Utrecht, zijn opgenomen in de rijk uitgevoerde houten retabel van dit altaar. Het hoofdaltaar (1902) en het Maria-altaar zijn eveneens uitgevoerd in neogotische trant met in rijk houtsnijwerk uitgevoerd retabel. De kruiswegstatie is tussen 1931-1936 geschilderd door de kunstschilder C. Dunselman. In de sacristie een neogotische wandbetimmering met vaste kasten en meubilair en een betegelde wasplaats in de stijl van de Nieuwe Kunst.

		<p>Waardering</p> <p>De in neogotische trant uitgevoerde Sint Jeroen-kerk is wegens cultuurhistorische waarde van algemeen belang vanwege de functie van bedevaartskerk, als ook vanwege architectuurhistorische waarde als zeldzaam voorbeeld van een negentiende-eeuwse hallenkerk en vanwege de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering van ex- en interieur in neogotische trant, zoals onder meer de glas-in-loodramen en de altaren. Tevens is de kerk van belang in het oeuvre van Nic. Molenaar. De kerk is in hoge mate van stedenbouwkundig belang als hoofdonderdeel van het complex en vanwege de beeldbepalende situering als visuele afsluiting van het Lindenplein binnen het van rijkswege beschermde dorpsgezicht van Noordwijk-Binnen.</p>
511989	Van Eeden (complex)	<p>Uit drie onderdelen bestaand complex van WOONHUIS ANNEX BOLLENSCHUUR uit ca. 1850/1880 met een vrijstaande BOLLENSCHUUR uit omstreeks 1880 en een BOLLENSCHUUR ANNEX WERKPLAATS (voormalig koetshuis) uit 1880/1927, uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele bouwtrant. In 1880 vestigde het bollenbedrijf de Firma van Eeden zich op deze plek. Daartoe werd een bestaande schuur verbouwd tot woonhuis annex bollenschuur en evenwijdig aan het huis werd een klein koetshuis gebouwd. De vrijstaande bollenschuur op het achtererf (huisnr. 118) kwam omstreeks 1900 in bezit van de familie Van Eeden. Het koetshuisje uit 1880 is in 1927 verbouwd tot bollenschuur annex werkplaats. In de drie bollenschuren is een deel van de oude droogstellingen bewaard gebleven.</p> <p>Het woonhuis annex bollenschuur en de bollenschuur annex werkplaats staan beide met de voorgevel aan de Voorstraat.</p> <p>Tussen de gebouwen leidt een oprit naar het achtererf dat aan de zuidzijde wordt afgesloten door de vrijstaande bollenschuur. Een zeer verbouwde houten loods en het daarachter gelegen bollenveld zijn mede bepalend voor de ensemblewaarde van het complex, maar voor de bescherming van ondergeschikt belang.</p> <p>Waardering</p> <p>Het uit omstreeks 1880 daterende complex van de firma Van Eeden is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als beelddrager van de ontwikkeling en groei van de bollencultuur in Nederland, met name in de Bollenstreek, de kenmerkende typologie van de bollenschuren en de combinatie met het woonhuis. De gebouwen zijn redelijk gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, zowel uit- als inwendig.</p> <p>Van stedenbouwkundig belang is de hoge ensemblewaarde van het complex en de bijzondere situering in de dorpskern van Noordwijk-Binnen.</p>
511990	Voorstraat 114	<p>De BOLLENSCHUUR ANNEX WERKPLAATS (voormalig koetshuisje) behorend tot het complex Van Eeden heeft een smalle langgerekte rechthoekig plattegrond en telt één bouwlaag met zolder onder mansardekap. De smalle voorgevel aan de Voorstraat (oost) is opgetrokken in bruine baksteen. De bijzondere in- en uitzwenkende geveltop in helrode baksteen heeft dezelfde horizontale sierbanden van gele baksteen als de voorgevel van het woonhuis. Op de begane grond een samengesteld kozijn van drie zesruits vensters. In de geveltop een dubbele zesruits droogdeur. Zuidgevel met dezelfde droogdeuren en deurpartij. In het gedeelte van de werkplaats een opgeklampte deur en venster. Inwendig zijn op de zolder droogstellingen bewaard gebleven.</p> <p>Waardering</p> <p>Het in 1927 tot bollenschuur verbouwde koetshuis uit omstreeks 1880 is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde vanwege de bijzondere in- en uitzwenkende topgevel en de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering van het exterieur. Inwendig zijn op zolder de droogstellingen bewaard gebleven.</p>

		<p>Tevens heeft het pand ensemblewaarde wegens de functionele, ruimtelijke en stilistische samenhang met de overige onderdelen van het complex Van Eeden en de bijzondere situering in het beschermde dorpsgezicht van Noordwijk-Binnen.</p>
511991	Voorstraat 118	<p>Omstreeks 1850-80 tot stand gekomen eenlaags BOLLENSCHUUR met zolder onder zadeldak met gesmoorde Hollandse pannen. In de gevels, opgetrokken in bruine baksteen, regelmatig geplaatste kenmerkende droogdeuren. In de noordgevel de entree met dubbele houten deur. Inwendig is een deel van de droogstellingen bewaard gebleven.</p> <p>Waardering De bollenschuur is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde vanwege de kenmerkende typologie en de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. De bollenschuur heeft ensemblewaarde als historisch-functioneel onderdeel van het complex Van Eeden in de dorpskern van Noordwijk-Binnen.</p>
511992	Voorstraat 116	<p>Het omstreeks 1850-80 gebouwde WOONHUIS ANNEX BOLLENSCHUUR van het complex Van Eeden heeft een langgerekte rechthoekige plattegrond en bestaat uit een tweelaags woonhuis onder afgeknot schilddak, een lager tussenlid en een éénlaags bollenschuur onder mansardekap met rode Hollandse pannen. De eenvoudige lijstgevel van het woonhuis aan de Voorstraat (oost) is opgetrokken in roodbruine baksteen met horizontale sierbanden van gele baksteen en gepleisterde plint, cordonlijsten en strekken. De gevel telt drie vensterassen met in de linker een paneeldeur onder getoogd bovenlicht met glas-in-loodraam. De getoogde schuifvensters op de begane grond hebben eveneens glas-in-lood in de bovenlichten, op de verdieping rechte vensters met bovenlicht. Centraal in het dakschild een dakkapel met frontonbekroning en een venster met vierruits horizontale roedenverdeling (1920). De lange noordgevel met zware gevelankers is geheel wit gepleisterd. In het woonhuisgedeelte rechte schuifvensters, in het tussenlid grote vernieuwde vensters en een deur, in de bollenschuur een samengesteld kozijn van drie zesruits vensters. De puntgevel van de bollenschuur (west) heeft een centrale deur, geflankeerd door zesruits droogdeuren. Twee droogdeuren in de geveltop met boven de rechter een hijsbalk. In de gepleisterde zuidgevel een vergelijkbaar venster. De rest van deze gevel gaat schuil achter het buurpand nr. 120. Op de zolder zijn de droogstellingen bewaard gebleven.</p> <p>Waardering Het woonhuis annex bollenschuur is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als hoofdonderdeel van het complex Van Eeden als representatief voorbeeld van de laat negentiende-eeuwse bollenteeltgebouwen in Nederland en wegens de typologie en de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering van het exterieur. In de bollenschuur is een deel van de droogstellingen bewaard gebleven.</p> <p>Tevens heeft dit gebouw ensemblewaarde in relatie met de overige complex-onderdelen en de bijzondere situering aan de Voorstraat in het beschermde dorpsgezicht van Noordwijk-Binnen.</p>
511993	Boerhaaveweg 21	<p>De VILLA 'De Koekoek' in Engelse Landhuisstijl is in 1917 gebouwd naar ontwerp van de architect A.H. Wegerif. Blijkens de ontwerp-tekening uit 1917 was de opdrachtgever mej. M.J.M. Dresselhuys te 's-Gravenhage die het als vakantiehuis liet bouwen. Het in nagenoeg oorspronkelijke staat verkerende interieur werd ook door Wegerif ontworpen en vertoont invloed van de Art Nouveau en de Arts and Crafts beweging. In 1932 is naar ontwerp van dezelfde architect het huis aan de zuidwestzijde uitgebreid met een extra kamer onder plat dak en is het huis inwendig enigszins aangepast, maar geheel in overeenstemming met het reeds bestaande interieur. De originele houten buitenluiken zijn bewaard gebleven in het huis.</p>

Het landhuis ligt aan de rand van de villawijk (D. Wattez, 1888) in de duinen van Noordwijk aan Zee, op enige afstand van de Boerhaaveweg, met de voorgevel (zuidoost) naar de weg gekeerd. De oorspronkelijk wit gepleisterde gevels zijn voorzien van een coating.

Omschrijving

De villa telt twee bouwlagen op een rechthoekige plattegrond met diverse aanbouwen. Door de situering in het geaccidenteerde terrein bevindt zich slechts onder het zuidelijk deel van het huis een souterrain. Op de nok van het samengestelde rietgedekte schilddak twee schoorstenen en een open klokkenstoel onder een rieten dakje. Overwegend rechthoekige, deels gekoppelde, vier- en zesruits vensters. Enkele verdiepingvensters steken als dakkapel door het dakschild.

In het midden van de voorgevel (zuidoost) met twee hoekrisalieten onder afgewolfde steekcapen de verhoogde entree van het huis. Een trap met gepleisterde borstwering leidt naar de rondboogvormige deur, voorzien van robuust smeedijzeren hang- en sluitwerk. Onder in de linker risaliet de getoogde deur van het souterrain, geflankeerd door twee vensters en aan weerszijden van het verdiepingsvenster twee staande ovale vierruits vensters. Tegen de rechter risaliet een klein erkertje, dat wordt herhaald aan de noordoostelijke zijgevel. Aan deze gevel verder een rechthoekige aanbouw onder rietgedekt schilddakje met een samengestelde vensterpartij van zes 6-ruits ramen. Achtergevel (noordwest) met middenrisaliet onder afgewolfde steekcap. In de risaliet een dubbele 6-ruits deur naar het terras en op de verdieping een vergelijkbare deurpartij naar een houten balkon met balustrade. Aan weerszijden gekoppelde zesruits vensters. Rechts op de hoek de in 1932 aangebouwde eenlaagse aanbouw.

In de zuidwestelijke zijgevel op souterrainniveau een eenvoudige houten deur naar een inpandig schuurtje onder de aanbouw (1932) en twee vensters. Daarboven een half radvenster. Keukenuitbouw onder rietgedekte steekcap met gekoppeld zesruits venster.

Interieur

Overeenkomstig de functie van het vakantiehuis is het interieur met stijlinvloed van Art Nouveau en Arts and Crafts-beweging eenvoudig en robuust vormgegeven. De oorspronkelijke plattegrondindeling en interieuronderdelen zoals paneellambriseringen van ruw onbehandeld hout, ingebouwde kasten en banken, haardpartijen, en een houten trap met balustrade zijn bewaard gebleven. In de slaapkamers op de verdieping en in het souterrain speciaal door Wegerif voor het huis ontworpen vast meubilair.

Waardering

De uit 1917 daterende villa is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als representatief voorbeeld van een vakantiehuis in de duinvillawijk van Noordwijk aan Zee en daarmee een herinnering aan de badcultuur in de kuststrook van ons land die met name rond 1900 een hoge vlucht nam.

De villa is tevens in- en uitwendig van algemeen belang wegens architectuurhistorische waarde als vroeg representatief voorbeeld uit het oeuvre van de architect A.H. Wegerif en vanwege de Engelse Landhuisstijl, waarbij het interieur ook stijlinvloed van de Art Nouveau en de Arts and Crafts-beweging bevat. Het pand is nagenoeg gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, zowel het ex- als het interieur.

De villa is van stedenbouwkundig belang vanwege de in het duinlandschap ingepaste situering op een ruim perceel in het duingebied van Noordwijk aan Zee als een van de weinige vrij gaven restanten van de villawijk naar landschappelijk ontwerp van D. Wattez.

511994	Van Hardenbroekweg 18	<p>De forse WATERTOREN in Art Déco stijl is in 1917 ontworpen door de Amsterdamse architect F.A. Warners. Op de ontwerptekening van Warners is de toren rijker en expressiever gedecoreerd dan uiteindelijk is uitgevoerd. De technische installatie werd verzorgd door ingenieur R.P. van Royen. In de toren herinnert een koperen gevelplaat met inscriptie aan de in gebruikneming in 1920. De 23 meter hoge toren bevat een betonnen vlakbodemreservoir met een diameter van 6.85 meter en een inhoud van 225 kubieke meter. De open galerij boven het reservoir fungeert als uitzichtpunt. De oorspronkelijke koperen bekleding van het koepeldak is enige jaren geleden vervangen door bitumineuze dakbedekking.</p> <p>Vanaf de Van Hardenbroekweg leidt een eenvoudige gemetselde trap naar de toren op een duintop in de bebouwde kom van Noordwijk aan Zee.</p> <p>Omschrijving De watertoren heeft een vierkante plattegrond met afgesneden hoeken en open galerij onder het betonnen koepeldak met ver overstekende achtkantige daklijst. De fundering en de balken onder het reservoir zijn uitgevoerd in beton, de gevels in metselwerk dat aan de buitenzijde is aangesmeerd. Uitwendig is het reservoir zichtbaar door een bolling in drie gevels. Tegen de vierde gevel (west) een vijfhoekige traptoren onder vijfzijdig schilddakje met rode Hollandse pannen. Het basement van de toren bestaat uit een in rustica uitgevoerde plint van grijze zandsteen en daarboven twee horizontale sierbanden en een profiellijst. In de schacht van de toren drieledige vensters met geverniste houten kozijnen. Aan weerszijden van de bolling van het reservoir zijn de hoeken van de toren aangezet met pilasters. De gevels zijn gedecoreerd met diverse geometrische reliëfornamenten in Art Déco, de lekdorpels zijn decoratief expressief vormgegeven. In het uitgebouwde entreeportaal voor de traptoren een houten deur onder driezijdig fronton. De staande rechthoekige vensters in de traptoren volgen de loop van de betonnen wenteltrap naar de uitzichtverdieping. Boven in de traptoren aan alle zijden liggende rechthoekige vensters. De uitzichtverdieping bestaat uit een achtzijdige lichtkoepel met zesruits vensters en twee glasdeuren die toegang geven tot de galerij met betonnen balustrade. De overstekende daklijst rust op verspringende consoles; hierboven fronton-achtige bekroningen rondom de koepel. In de oostgevel van de toren, op de begane grond, een iets terugliggende dubbele houten deur.</p> <p>Waardering De uit 1917 daterende watertoren van Noordwijk is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als vrij zeldzaam voorbeeld van de Art Déco bouwstijl en tevens wegens typologische en industrieel-archeologische waarde vanwege de combinatie van water- en uitzichttoren. De toren is gaaf in hoofdvorm, detaillering en materiaalgebruik.</p> <p>De watertoren vormt een bijzonderheid in het bouwkundige oeuvre van de Amsterdamse architect F.A. Warners.</p> <p>De watertoren bezit in hoge mate stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende situering op een duintop en als oriëntatiepunt in het dorp Noordwijk aan Zee.</p>
511995	Offemweg 19	<p>Het LANDHUIS 'Klein Offem' dateert in oorsprong uit de achttiende eeuw maar heeft tijdens verbouwingen in de negentiende eeuw het huidige aanzien verkregen. De monumentale gepleisterde zuidfaçade in de stijl van het romantisch Neoclassicisme is tussen 1856 en 1861 tot stand gekomen. Het interieur verkeert in plattegrond en detaillering grotendeels in de staat van omstreeks 1860. In 1836 kocht Wigbold Albert Willem van der Does, Grave van Limburg Stirum het huis de 'Quartelkooi' aan de Achterweg (later: Offemweg) met tuin en tuinland van de meesterschoenmaker Ary van Rhijn. Blijkens de kadastrale kaart van 1818 had het huis een langwerpige smalle onregelmatige plattegrond. Na de aankoop werd het voorste gedeelte van het huis vergroot en voorzien van nieuwe vensters en deuren en kreeg het, als onderdeel van het landgoed Offem, de naam Klein Offem. In 1855 ging het</p>

landgoed, inclusief Klein Offem, over in handen van Frederik Albert Govert, Graaf van Limburg Stirum.

Tussen 1856 en 1861 werd op Offem een nieuw landhuis met koetshuis en diverse dienstwoningen gebouwd naar ontwerp van de architect G. Brouwer uit Den Haag. Omdat Klein Offem in dezelfde periode is verbouwd, is het aannemelijk dat de architect G. Brouwer ook hiervoor het ontwerp leverde. Tijdens deze verbouwing(en) is het voorhuis aan de Offemweg uitwendig grotendeels gehandhaafd in de staat van 1836. Bij de bouw van het achterhuis zijn waarschijnlijk bestaande bouwdelen geïncorporeerd. De wijze waarop de verschillende bouwdelen op elkaar aansluiten en het verschil in ouderdom van het metselwerk doet vermoeden dat het om verschillende bouwperiodes gaat. Het huis Klein Offem is van het landgoed Offem gescheiden door de Gooweg. Het voorhuis ligt aan de Offemweg, de latere uitbreiding bevindt zich daarachter, verscholen achter een hoge tuinmuur, die recentelijk is opgetrokken. De noordgevel van het huis grenst aan het schietterrein van het St. Jorisdijk. De oorspronkelijke tuinaanleg in Landschapsstijl is aan de oostzijde aanmerkelijk verkleind door de bouw van enkele villa's (1996). Alleen aan de zuidzijde is een deel van de aanleg met gazon en enkele solitairen bewaard gebleven. Verder zuidelijk ligt de oude moestuin met restanten van enkele broeibakken en een oude kas en tuinmuur (in zeer vervallen staat).

Omschrijving

Het in verschillende fasen tot stand gekomen landhuis Klein Offem heeft een langwerpige plattegrond en is samengesteld uit drie hoofdvolumes. Aan de Offemweg ligt het blokvormige 'voorhuis' van één bouwlaag onder een afgeknot schilddak met gesmoorde Hollandse pannen. Het langgerekte 'achterhuis' bestaat uit een tweelaagse vleugel met hoekpaviljoens onder een samengesteld schild-zadeldak met geglazuurde Hollandse pannen en een éénlaagse vleugel onder flauw hellend zadeldak. De monumentale gepleisterde zuidgevel met de regelmatige reeks van zestien dubbele deuren verbindt de drie verschillende bouwdelen tot een eenheid. De west- en oostgevel van het pand zijn eveneens gepleisterd en witgesausd. De door verschillende aanbouwen in- en uitspringende noordgevel is grotendeels opgetrokken in rode baksteen, het metselwerk dateert uit verschillende periodes. Achter het voorhuis springt de gevel zodanig terug dat een kleine binnenplaats is gevormd, afgesloten door eenvoudige houten schuurtjes.

In de voorgevel van het voorhuis (west) een centrale houten paneeldeur onder tweeruits bovenlicht, geflankeerd door zesruits schuifvensters met luiken. De rood geschilderde deur en luiken zijn voorzien van witte zandlopers. In het dakschild twee dakkapellen met vierruits vensters onder steekkapjes. De totale gepleisterde zuidgevel wordt op de begane grond geleed door zestien hoge dubbele 4-ruits Empiredeuren met persiennes. De gevel van het tweelaagse bouwvolume met de driezijdige hoekpaviljoens is horizontaal geleed door een natuurstenen plint, een eenvoudige waterlijst en een cordonlijst met rechthoekige spaarvelden.

Tussen de hoekpaviljoens een veranda met vloer van patroontegels onder een luifel op rijk gedecoreerde gecanelleerde gietijzeren kolommen. Voor de éénlaagse vleugel ter rechterzijde een tweede veranda met klinkerbestrating onder een luifel op een ranke gietijzeren constructie met treillages en sierlijke gietijzeren ornamenten. De zesruits schuifvensters op de verdieping zijn ook voorzien van persiennes.

In de gepleisterde oostgevel twee zesruits vensters en in de top van de puntgevel een ronde ventilatieopening met gietijzeren rooster. Centraal in de noordgevel van het voorhuis slechts een klein keldervenster en daarboven een tweeruits venster van de opkamer. De achtergevel van het voorhuis (oost) grenst aan de binnenplaats. Beganegronds in deze gevel een deur met negenruits zijlicht, in de gepleisterde zolderlaag twee zesruits schuifvensters. Een plat afgedekt trappenhuis met twee zesruits vensters op de verdieping verbindt het voorhuis met het achterhuis. Tegen de hoge gepleisterde noordgevel van deze vleugel een iets lager bouwdeel onder flauw hellend lessenaardak. In de westgevel van deze aanbouw, die grenst aan de binnenplaats, beganegronds een deur en

		<p>zesruits venster, op de verdieping ook zesruits vensters. In de noordgevel van de éénlaagse vleugel onder flauw hellend zadeldak vier zesruits schuifvensters.</p> <p>Interieur Inwendig verbindt een lange gang vanaf de deur in de voorgevel aan de Offemweg tot aan de oostgevel de drie bouwvolumes met elkaar. De verschillende vertrekken zijn aan weerszijden van deze centrale as gesitueerd. Aan de zuidkant liggen de belangrijkste ruimtes, zoals de hal met trappenhuis, de eetkamer, en verschillende salons. De slaapkamers bevinden zich voornamelijk aan de noordzijde en op de verdieping. In de vertrekken zijn negentiende-eeuwse interieuronderdelen zoals marmeren schouwen, stookplaatsen met rookvangen op decoratieve houten consoles en pilasters, houten paneeldeuren en oorspronkelijke houten vloeren grotendeels bewaard gebleven.</p> <p>Waardering Het landhuis is van algemeen cultuurhistorisch belang als oorspronkelijk onderdeel van het landgoed Offem.</p> <p>Het in de kern achttiende-eeuwse doch hoofdzakelijk negentiende-eeuwse landhuis Klein Offem is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als gaaf en representatief voorbeeld van een landhuis in de stijl van het romantisch Neoclassicisme met elegante detaillering, uit het midden van de negentiende eeuw. Het huis is bijzonder gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. Inwendig is de plattegrond nagenoeg bewaard gebleven evenals enkele interieurelementen in een bij het huis passende stijl. Ondanks de modernisering van enkele onderdelen is de negentiende-eeuwse sfeer van het interieur bewaard gebleven.</p>
511996	Voorstraat 42	<p>RAADHUIS in Neo-Hollandse Renaissance, in 1887 gebouwd naar een ontwerp van de architect Nicolaas Molenaar (1850-1930) door aannemer A.J. Overmeer. Het gebouw is in 1924 aan de noordwestgevel uitgebreid door aannemer K. de Bes.</p> <p>Waarschijnlijk maakte Nicolaas Molenaar ook hiervoor het ontwerp dat stilistisch aansluit bij het oudere gedeelte.</p> <p>De bovenlichten van de verdiepingvensters zijn in 1926 voorzien van gebrandschilderde ramen met wapens van de heren van Noordwijk van de twaalfde tot de negentiende eeuw en de verschillende burgemeesters van Noordwijk sinds 1841. De ramen werden vervaardigd door Atelier Bogtman uit Haarlem.</p> <p>De naoorlogse uitbreiding van het gemeentehuis valt buiten de bescherming.</p> <p>Het gemeentehuis staat op de hoek van de Voorstraat en de Zeestraat tegenover de Grote Kerk binnen het beschermde dorpsgezicht van Noordwijk-Binnen. De hoofdgevel met de oorspronkelijke hoofdentree grenst aan de Zeestraat.</p> <p>Omschrijving Pand van twee bouwlagen op een nagenoeg vierkante plattegrond met ronde hoektoren en rechthoekige aanbouw (1924) aan de noordwestzijde. Het afgeknotte schilddak en de steekappen zijn gedekt met gesmoorde verglaasde muldenpannen. De hoektoren heeft een inzwenkende ronde voet en zeszijdige spits met leidekking, bekroond door een kleine lantaarn met koperen naaldspits en smeedijzeren windvaan. Ver overstekende houten gootlijst op klampen.</p> <p>De gevels aan de Zeestraat en de Voorstraat worden gekenmerkt door risalieten met trapgevels en sierlijke smeedijzeren gevelankers. De iets uitgemetselde hoge plint van bruine baksteen is aan deze gevels voorzien van sierbanden en blokken in grijze zandsteen. Boven de plint zijn de gevels opgetrokken in rode baksteen en horizontaal geleed met cordonlijsten en speklagen van gele zandsteen. Behalve in de toren zijn de vensters uitgevoerd met kruiskozijn onder gemetselde rond- en korfbogen met zandstenen sierblokken. De boogvelden van de vensters in de</p>

		<p>trapgevels zijn in decoratief patroon gemetseld met driepasbogen in helrode baksteen. De trapgevels zijn afgedekt met natuurstenen platen. De bovenste trap is voorzien van een toppilaster op natuurstenen console, bekroond door een heraldische leeuw. In de geveltop een kloostervenster en spaarvelden onder gemetselde segmentbogen. Boven de verdiepingvensters zandstenen cartouches met wapens. De gevel aan de Zeeweg (zuidwest) telt drie vensterassen, waarvan de linker in een risaliet met trapgevel. In de middelste as op de begane grond de oorspronkelijke hoofdentreë met paneeluur onder vierruits bovenlicht met zandstenen kozijn. Rechts van de ingang een jaartalsteen met de vermelding van de eerste steenlegging door Mr. F.A. Graaf van Limburg Stirum van Noordwijk op 11 april 1887. In het boogveld boven de deur een zandstenen cartouche met het wapen van Noordwijk, geflankeerd door bladwerk. Tussen de twee rechter verdiepingvensters een zandstenen plaquette met de letters S.P.Q.N. In het dakschild boven deze gevel drie kleine dakkapelletjes met spits toelopende schilddakjes. De ronde hoektoren telt boven de twee bouwlagen een halve verdieping met eenvoudige rechthoekige vensters. De gevel aan de Voorstraat (zuidoost) telt vier vensterassen waarvan de rechter twee in een risaliet met trapgevel als aan de voorgevel. In de linker vensteras op de verdieping een dubbele deur naar een klein hardstenen balkonnetje met gietijzeren hek tussen hardstenen pijlers met sierbollen.</p> <p>Boven het balkon een luifel. In de noordwestgevel van het oude gemeentehuis een traplicht van drie vensters en een eenvoudige dienstingang. De zuidwestgevel van de aanbouw uit 1924 telt drie vensterassen en de noordwestgevel van deze vleugel is blind.</p> <p>Interieur Van het oorspronkelijke interieur resteert onder meer de hal met tochtput en rondboog op hardstenen kolom en de bordestrap met houten balustrade in de stijl van de Neo-Hollandse Renaissance. In de raadszaal en de burgemeesterskamer op de verdieping onder meer een houten paneellambrisering.</p> <p>Waardering Het uit 1883 daterende, en in 1924 uitgebreide raadhuis van Noordwijk is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als representatief voorbeeld van de Neo-Hollandse Renaissance, een stroming die in de negentiende eeuw vaak werd toegepast bij overheidsgebouwen. Het is een vroeg voorbeeld uit het oeuvre van de architect N. Molenaar. Het pand is redelijk gaaf in hoofdvorm, detaillering en materiaalgebruik.</p> <p>Het raadhuis heeft hoge stedenbouwkundige waarde vanwege de zeer beeldbepalende situering aan de Voorstraat binnen het beschermde dorpsgezicht van Noordwijk-Binnen.</p>
511997	Voorstraat 47	<p>Het HERENHUIS met rijk geornamenteerde lijstgevel in de stijl van het Eclecticisme is in 1872 gebouwd als pastorie bij de N.H. kerk door aannemer P. Hoogendam naar een ontwerp van de architect J.G. van Parijs. Op dezelfde locatie stond al sinds de achttiende eeuw een pastorie. Omstreeks 1920 is aan de achterzijde een éénlaagse bijkeuken aangebouwd. Recentelijk zijn in de achtergevel nieuwe vensters en deuren aangebracht. De negentiende-eeuwse indeling van het woonhuis is grotendeels gehandhaafd met behoud van enkele oorspronkelijke interieurelementen.</p> <p>Het pand is onderdeel van de gesloten oostwand van de Voorstraat in Noordwijk-Binnen en vormt een beeldbepalend element in het van rijkswege beschermde dorpsgezicht.</p> <p>Omschrijving Voormalige pastorie van twee bouwlagen op nagenoeg vierkante plattegrond onder een afgeknot schilddak met gesmoorde Hollandse pannen. De gevels zijn opgetrokken in rode baksteen.</p>

		<p>De symmetrische voorgevel (west) telt vijf vensterassen met een gepleisterd middenrisaliet en hoekpilasters. Het pleisterwerk is uitgevoerd met schijnvoegen en rechthoekige spaarvelden. Horizontaal wordt de gevel geleed door een gepleisterde plint, cordonlijst en hoofdgstel. De geprofileerde kroonlijst is boven het middenrisaliet en de hoekpilasters gekornist, op de hoeken ondersteund door decoratieve consoles. Centrale paneeldeur met bovenlicht onder segmentboog.</p> <p>Beganegronds T-vensters onder strekken met witte sierstenen, de T-vensters op de verdieping hebben een keperboogvormig bovenlicht onder gepleisterde strek met gestileerde reliëfdecoratie. De bovenhoeken van de vensterkozijnen zijn uitgevoerd met een hol en bol profiel. Boven de middenrisaliet in het dakschild een dakkapel met getoogd dubbel glasdeurtje en een geknikte geprofileerde daklijst.</p> <p>De noordgevel gaat schuil achter het naastgelegen pand, de gepleisterde zuidgevel staat vrij aan een smal steegje.</p> <p>Links aan de achtergevel de éénlaagse keukenaanbouw onder plat dak met twee dubbele tweeruits vensters. De negentiende-eeuwse indeling van het pand is grotendeels bewaard gebleven, met enkele oorspronkelijke interieuronderdelen zoals een in decoratief houtsnijwerk uitgevoerde tocht-pui, een marmeren gangvloer, stucplafonds en marmeren schouwen op de begane grond. Oorspronkelijke paneeldeuren in geprofileerde kozijnen, trap met decoratieve balustrade. Op zolder een bijzondere kapconstructie met hangstijl en trekbalen.</p> <p>Waardering Het uit 1872 daterende woonhuis is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als representatief voorbeeld van voormalige pastorie bij de N.H. kerk, en de toepassing van het Eclecticisme, en de gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, in het bijzonder van de voorgevel en enkele interieuronderdelen.</p> <p>Het pand is in hoge mate van stedenbouwkundig belang vanwege de beeldbepalende situering in de oostelijke gesloten gevelwand van de Voorstraat in Noordwijk-Binnen.</p>
511998	Voorstraat 56	<p>Het HERENHUIS uit omstreeks 1870 heeft een rijk gedecoreerde lijstgevel in de stijl van het Eclecticisme. Het pand vormt wat hoofdvorm, indeling, bouwstijl en detaillering van de voorgevel betreft sterke verwantschap met het pand Voorstraat 47. Mogelijkerwijs is Voorstraat 56 ontworpen door dezelfde architect, J.G. van Parijs. In 1927 is aan de achterzijde van het pand een serre aangebouwd en tegen de noordgevel een éénlaags aanbouw voor de bijkeuken. De architect Th. Overmeer maakte hiervoor het ontwerp. In de achtergevel verder vernieuwde vensters. In het interieur zijn op de verdieping de negentiende-eeuwse indeling en enkele interieurelementen bewaard gebleven.</p> <p>Het pand is onderdeel van de gesloten westwand van de Voorstraat in Noordwijk-Binnen en vormt een beeldbepalend element in het van rijkswege beschermde dorpsgezicht.</p> <p>Omschrijving Breed herenhuis van twee bouwlagen op nagenoeg vierkante plattegrond onder een afgeknot schilddak met gesmoorde en enkele rode Hollandse pannen. De gevels zijn opgetrokken in rode baksteen en gedeeltelijk gepleisterd. Aan de symmetrische vijf traveeën brede voorgevel (oost) een middenrisaliet onder puntgevel en gepleisterde hoekpilasters met rechthoekige spaarvelden. Horizontaal wordt de gevel geleed door een gepleisterde plint, cordonlijsten en een hoofdgstel met gelobd fries. De onderdorpels van de vensters vormen een aaneengesloten waterlijst. De geprofileerde kroonlijst volgt de puntgevel</p>

		<p>van het middenrisaliet en wordt ter hoogte van de hoekpilasters ondersteund door decoratieve consoles met bladwerk.</p> <p>In de middenrisaliet de zware paneeldeur onder getoogd bovenlicht met siersmeedwerk en daarboven een houten balkon op consoles met voluten en bladwerk. Tussen de houten balusters een siersmeedijzeren hekwerk. De glasdeuren naar het balkon hebben een segmentboogvormig bovenlicht onder een gepleisterde profiellijst. Beganeerds vensters met een getoogd glas-in-lood bovenlicht, op de verdieping getoogde T-vensters. De gepleisterde cordonlijst volgt de contour van de getoogde strekken en heeft reliëfornamenten op de sluitstenen. De strekken boven de verdiepingvensters met witte gepleisterde sierstenen. In de nagenoeg blinde gepleisterde noordgevel rozetankers en gevelankers van de zolderlaag. In de oostgevel van de éénlaags plat afgedekte aanbouw een deur. De indeling van de verdieping is oorspronkelijk met onder meer enkele marmeren schouwen, stucplafonds, schuifluiken en de originele trap.</p> <p>Waardering Uit circa 1870 daterend herenhuis van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als representatief voorbeeld van een laat negentiende-eeuwse notabelenwoning in de stijl van het Eclecticisme, en vanwege de gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, in het bijzonder van de voorgevel en enkele interieuronderdelen.</p> <p>Het pand is in hoge mate van stedenbouwkundig belang vanwege de beeldbepalende situering in de westelijke gesloten gevelwand van de Voorstraat in Noordwijk-Binnen.</p>
511999	Voorstraat 87	<p>In oorsprong als HUIS VAN BEWARING EN KANTONGERECHT gesticht bouwwerk in 1860-61 uitgevoerd door aannemer J.P.C. Swijser naar het door A.C. Pierson ontwikkelde standaardmodel, doch van 1878 tot 1994 fungerend als post- en telegraaf kantoor.</p> <p>De typologie en de vormgeving in Eclectische stijl met rondbogen, de zogenaamde 'rondbogenstijl', is karakteristiek voor overheidsgebouwen uit die periode. De eenlaagse zuidvleugel dateert uit omstreeks 1928. In 1939 is het pand aan de achterzijde uitgebreid en in 1994 heeft het, na een grondige interne verbouwing, bestemming van woon- en praktijkruimte gekregen.</p> <p>Het voormalige Kantongerecht annex Huis van Bewaring staat in de oostwand van de Voorstraat in de dorpskern van Noordwijk-Binnen, binnen het van rijkswege beschermde dorpsgezicht.</p> <p>Omschrijving In hoofdopzet symmetrisch pand waarvan het middendeel twee bouwlagen telt onder een schilddak met gesmoorde Hollandse pannen. De flankerende éénlaagse aanbouwen hebben een plat dak met iets overstekende houten gootlijst op klampen. De voor- en zijgevels van het totale bouwvolume worden horizontaal geleed door een gepleisterde plint, een water- en cordonlijst. Tussen de bouwlagen en onder de gootlijst friezen van decoratief metselwerk.</p> <p>Aan de Voorstraat (west) is de symmetrische gevel van het vijf traveeën brede middendeel uitgevoerd met gepleisterde hoekpilasters en middenrisaliet onder puntgevel. In de middenrisaliet een paneeldeur onder getoogd bovenlicht. Op de begane grond overwegend getoogde zesruits vensters, op de verdieping zesruits vensters met tweeruits bovenlichten onder rondbogen. De rondboogvensters worden geaccentueerd door een gepleisterde lijst. In de zijgevels van de verdieping spaarvelden onder rondbogen.</p> <p>In de voorgevel (west) van de lage noordvleugel twee zesruits vensters, in de zijgevel (noord) afwisselend drie getoogde zesruits vensters en twee kleinere tweeruits vensters. De zuidvleugel heeft een entreepartij met paneeldeur</p>

		<p>onder bovenlicht en twee zesruits vensters in de voorgevel.</p> <p>Waardering Het voormalig Kantongerecht en Huis van Bewaring van Noordwijk uit 1860-61 is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als representatief voorbeeld van het door de ingenieur A.C. Pierson voor Justitie ontwikkelde standaardontwerp, de specifieke typologie en Eclectische vormgeving met rondbogen, kenmerkend voor overheidsgebouwen uit omstreeks 1860. Het pand is in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering redelijk herkenbaar en gaaf bewaard gebleven. Het pand is in hoge mate van stedenbouwkundig belang vanwege de beeldbepalende situering in de Voorstraat in het beschermde dorpsgezicht van Noordwijk-Binnen.</p>
520326	Offem (complex)	<p>Historische buitenplaats Offem. HISTORISCHE BUITENPLAATS OFFEM ieuwe Offemweg 1 te Noordwijk-Binnen</p> <p>Omschrijving van het complex</p> <p>In structuur en deels in detail gaaf bewaarde buitenplaats met HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (1), KOETSHUIS (2), DIENSTWONING (3), TUINSIERADEN (4), PRIEEL (5), MOESTUINENSEMBLE (6), DIENSTWONING (deel van het huidige hoofdgebouw) MET TUINMUUR (7), PORTIERSWONING ACHTERHEK (8), TOEGANGSBRUG met HEK (9). Ten oosten van de bebouwde kom van Noordwijk-Binnen tussen de Dinsdagsche en Woensdagsche Watering ligt de buitenplaats Offem, gelegen op de gronden van de in 1430 door Margaretha van Bourgondië verheven heerlijkheid Offem welke Jan van de Boekhorst in dat jaar in leen ontving. Een kaart uit 1566 van landmeter Jan Potter toont deze heerlijkheid met, nabij het dorp Noordwijk, een rechthoekig, door bomen omgeven terrein dat als de 'viver' wordt aangeduid (de latere bouwplaats en de kern van de tegenwoordige plaats). De ambachtsatlas van Rijnland (1615) en de kaartboeken van de kloosters Leeuwenhorst en Rijnsburg (Jan Pieterz. Dou, 1625 en 1635) geven dit terrein, toegankelijk middels een rechte laan komende vanuit Noordwijk, gedetailleerder weer met een dubbele omgrachting, een boomgaard en een huis, zeer waarschijnlijk de woonstede van de toenmalige eigenaren de familie Pijnssen. Omschrijvingen noemen een huysinge voor de heerlijkheid aan het einde van de laan 'omcingelt door gragten, mit viver ende boomgaert'; in een testament uit 1606 wordt naast de genoemde elementen ook de 'laen ende cingel' vermeld. De rechte laan en delen van de gracht zijn thans nog aanwezig. In de loop van de zeventiende eeuw werd de aanleg verder uitgebreid en verfraaid. De samenstellende onderdelen, die genoemd worden in de verkoopbeschrijving uit 1660: 'omwaterde huuse, gragten, laenen, boomgaerden, plantagiën etc. idem mette bouwhuysinge aldaer ende noch met seeckere kleyne huyskens omtrent de voors. laen' vormen een formeel, rechthoekig patroon zoals weergegeven staat op een plattegrond van landmeter De Roos uit 1704 met een sterrenbos ten westen van het huis en voor het huis een parterre de broderie, die is omhaagd en omgracht met een halfronde afsluiting (zie onder andere de gravure van J.Lamsvelt uit 1712). Offem was een aanzienlijk bezit. Bij de verkoop van 1660 kwam Offem in bezit van het geslacht Van der Does. In 1811 erfde Wigbold van der Does graaf van Limburg Stirum het goed onder wiens beheer de aanleg in landschapsstijl vergraven werd. Hiervan is een ontwerp(situatie)tekening uit 1817 bewaard gebleven van de hand van landmeter H. van Zutphen, die zich, zoals uit een rekening van 1813 blijkt, ook met de aanleg heeft bezig gehouden ('van U aangenomen het maken van een Engelsche partij'). Een afbeelding van Lutgers (ca.1855) toont de landschappelijke setting van het huis met slingerende waterpartij en weide, zoals thans nog redelijk aanwezig is. Achter het huis was een boomgaard en aan weerszijden de moestuin gelegen; op de kaart van Van Zutphen staat tevens rechts van het huis een stal annex koetshuis (thans onderdeel van het huidige hoofdgebouw) aangegeven. Tussen 1855 en 1900 vonden vele bouwactiviteiten op Offem plaats. Door de nieuwe eigenaar Frederik Albert Govert graaf Van Limburg Stirum kreeg het huis een ander aanzien (1856) hierbij werd de oriëntatie met een kwartslag van het noordoosten naar het zuidoosten gedraaid, daarnaast werd ten zuidoosten van het huis een nieuw koetshuis (1858) met</p>

		<p>dienstwoning (1866) gebouwd evenals een oranjerie (1867 sloop 1912) en bij het achterhek een portierswoning (1862). De moestuin, die aan weerszijden van het hoofdgebouw was gesitueerd, werd naar het oosten, uit het zicht van het huis, verplaatst (ca.1862). Recht voor de nieuwe voorgevel van het huis werd rond 1913 een siertuin (thans gras) aangelegd, waarvoor de oranjerie werd gesloopt. Ten noordwesten van het huis werd de voormalige moestuin, gesitueerd achter de voormalige stal annex koetshuis en een kleine dienstwoning in cottage stijl (XIXd), als siertuin ingericht. In de Tweede Wereldoorlog werd het hoofdgebouw door de Duitsers als commandopost gebruikt en vervolgens in 1953 grotendeels afgebroken (thans nog bestaande uit twee ruimten). Rond 1952 werden de cottage en schuur door een aanbouw met elkaar verbonden, waarna het als hoofdgebouw dienst ging doen. In 1999-2000 werd dit gebouw gerenoveerd/gerestaureerd.</p> <p>Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven. De grens wordt bepaald door de Nieuwe Offemweg (west), de Dinsdagsche Watering (noord), de Woensdagsche Watering (zuid) en de Nachtegaalslaan (oost).</p> <p>Waardering De HISTORISCHE BUITENPLAATS OFFEM is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de herkenbaarheid van de oude bouwplaats die een centrale plaats binnen de aanleg inneemt; - vanwege de bij de buitenplaats behorende aanleg in landschapsstijl uit ca.1812 (uitgevoerd en vermoedelijk ontworpen door de landmeter H. van Zutphen) met behoud van enkele formele elementen, zoals grachten en lanen; - vanwege de overige gebouwde opstallen, die tezamen een gaaf bewaard, karakteristiek ensemble van midden-19de-eeuwse buitenplaatsarchitectuur vormt; - vanwege de visuele samenhang tussen de complexonderdelen.</p>
520327	Nieuwe Offemweg 1	<p>HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Offem. De oudste kern van de aanleg wordt gevormd door de oorspronkelijk 16de-eeuwse dubbel omgrachte bouwplaats, die toegankelijk was middels een rechte laan komende vanuit het dorp Noordwijk (noordwestelijke richting). Deze laan, delen van de omgrachting (zuidgracht en westgracht, deze laatste wordt thans 'stinkvijver' genoemd) en enkele tracés van lanen (langs de zuidgracht, deel toegangslaan, parallel aan de Nachtegaalslaan) zijn thans nog aanwezig overeenkomstig de kaart van landmeter de Roos uit 1704.</p> <p>Rond 1812 is de aanleg aan de noordoost- en zuidwestzijde uitgebreid en in landschapsstijl vergraven, deels met behoud van de formele structuur. Van de aanleg in landschapsstijl is een presentatietekening uit 1817 bewaard gebleven van de hand van landmeter H. van Zutphen, deze heeft zich ook met de uitvoering van de aanleg bezig gehouden zoals uit een rekening van 1813 blijkt. Op de kadastrale minuut van 1813 staan de eerste vergravingen al aangegeven. Bij de aanleg in landschapsstijl, die thans deels in structuur en deels in detail nog aanwezig is, is voor het oude hoofdgebouw (noordoost) een ruime, taps uitlopende weide geformeerd, ingericht met boomgroepen en solitaire bomen en omsloten door boomcoulissen (zie gravure van Lutgers, ca.1855). De overgang van weide naar bos wordt gemarkeerd door in slingers vergraven waterlopen, waarlangs een rondwandeling over slingerende paadjes, deels met reliëf en gestoffeerd met verschillende soorten bomen (in de legenda worden genoemd: 'sparren in soorten', 'opgaande boomen in soorten', 'treurwilgen'); het wandelpad langs de westelijke waterloop is nog aanwezig. Door de wandelbossen aan weerszijden van de weide lopen rechte en gebogen lanen, deze zijn op een enkele oude beukenlaan na niet meer aanwezig. Enkele rechte waterlopen die op 17de-eeuwse kaarten al te zien zijn (omgrachting, de watering) zijn in deze periode gedempt (gracht) of tot een slingervijver (Zuidbroekse watering) vergraven. De toegangslaan heeft vanaf de Nieuwe Offemweg een recht tracé, en maakt voorbij het hoofdgebouw een bocht om vervolgens zijn rechte verloop weer te vervolgen, eindigend bij de Nachtegaalslaan. Parallele aan de Nachtegaalslaan loopt een beukenlaan, die de grens van het parkbos aangeeft, waarvandaan open zichten over de aangrenzende weilanden zijn.</p>

		<p>In 1858 werd de oriëntatie van het hoofdgebouw met een kwartslag naar het zuidoosten gedraaid. Recht voor het huis wordt een rechthoekige siertuin aangelegd (1913) waarvan de structuur nog aanwezig is en een deel van de beplanting bewaard is gebleven. De verdiept liggende siertuin, thans grasparterre, met arboretumachtige coulissebeplanting wordt aan de kopse zijde (west) afgesloten door een laag gemetseld MUURTJE voorzien van een TRAPJE en bekroond door een balustrade. In het midden van de tuin ligt een geschulpte betonnen WATERKOM. De korte arm van de oostgracht is vermoedelijk in deze periode vergraven tot een brede rechthoekige vijverpartij. De moestuin, die van oudsher nabij het huis was gelegen, is in ca.1862 meer naar het oosten verplaatst. De hoekige moestuin, deels door muren omgeven, is niet meer als zodanig in gebruik. De kassen zijn afgebroken, wel is het pompsysteem bewaard gebleven en zijn nog enkele restanten van de boomgaard (leifruit) aanwezig. Achter de voormalige stal annex koetshuis (thans onderdeel van het huidige hoofdgebouw) lag een tweede rechthoekige moestuin (zie Roos 1704 en Van Zutphen 1817), ook hier werd aan het einde van de 19de/ begin 20ste eeuw een siertuin met rozen aangelegd zoals een luchtfoto laat zien. Thans gras, tuinmuur nog aanwezig. Ten westen hiervan lag in de 18de eeuw een sterrenbos, waarvan een middenlaan (noordoost-zuidwest) nog resteert.</p> <p>Waardering HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Offem van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de bij de buitenplaats behorende aanleg in landschapsstijl uit ca.1812 (uitgevoerd en vermoedelijk ontworpen door de landmeter H. van Zutphen) en waarin zowel elementen uit de formele periode, zoals grachten en lanen, als elementen uit de late 19de eeuw en vroege 20ste eeuw herkenbaar zijn; - als zeldzaam behouden gebleven voorbeeld uit het oeuvre van H. van Zutphen; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.</p>
520328	Nieuwe Offemweg 11	<p>KOETSHUIS behorende tot de buitenplaats Offem. Het op U-vormige grondslag opgetrokken bakstenen koetshuis in traditioneel ambachtelijke stijl dateert uit 1858 (zie gevelsteen). Het pand met hoge plint bestaat uit één bouwlaag en een zolderverdieping onder een met gesmoorde pannen gedekt zadeldaken; alle gevels worden beëindigd door een kroonlijst. De frontgevel wordt gekenmerkt door twee vooruitspringende zijvleugels die een binnenplaats omsluiten. De drie gevels aan de binnenplaatszijde zijn ritmisch geleed door segmentboogvormig afgesloten spaarnissen waartussen uitgemetselde lisenen bekroond door een hardstenen lijst; elke gevel heeft drie nissen, waarin een dubbele poort of een meerruitsvenster is aangebracht, de middelste twee tegenover elkaar liggende nissen zijn blind uitgevoerd. De kopse zijden van de zijvleugels hebben topgevels met één vensteras bevat in een rondboog spaarnis, waarin een meerruitsvenster op de begane grond en een getoogde houten luik op de verdieping. Linker zijgevel indeling met stalvensters, rechter zijgevel met deuren en (gietijzeren) vensters. De achtergevel bestaat uit een middendeel met drie vensterassen geflaneerd door twee topgevels met één vensteras. In het midden een dubbel getoogde inrijdeur met een meerruitsvenster aan weerszijden; rechts daarvan een excentrisch geplaatse staldeur met in de top een getoogd hooiluik, links daarvan een meerruitsvenster met in de top eveneens een getoogd hooiluik. In het INTERIEUR is onder meer van belang de gaaf bewaarde ruimte-indeling bestaande uit een grote centrale ruimte met aan weerszijden de paardenstallen, tuig- en poetskamer, hooizolder; gaaf bewaarde aankleding met paneeldeuren, omlijstingen, lambriseringen, houten paardenboxen en ijzeren ruiven.</p> <p>Waardering KOETSHUIS van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de architectonische vormgeving in combinatie met de gaafheid van in- en exterieur; - vanwege de ensemblewaarde; - als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.</p>

520329	Nieuwe Offemweg 13	<p>DIENSTWONING behorende tot de buitenplaats Offem. Naast het koetshuis staat een op langwerpige grondslag opgetrokken bakstenen tuinmanswoning uit 1866 (zie gevelsteen) met een latere aanbouw van een woning waardoor een L-vormig plattegrond is ontstaan. Het pand op donkere plint bestaat uit één bouwlaag en een zolderverdieping onder een met gesmoorde pannen gedekt zadeldak met topgevels en hoeklisenen. De kopse voorgevel heeft een rondboog spaarnis waarin één vensteras met op de begane grond een gekoppeld rondboogvenster en op de verdieping een rondboog klapvenster. In de linker zijgevel bevinden zich twee risalieten met vooruitspringende portieken met steekkapje, verdere indeling met rondboogvensters. De rechter zijgevel heeft een onregelmatige indeling met rechtgesloten vensters en een rechthoekige aanbouw (woonhuis) onder een zadeldak. Dit woonhuis heeft blinde zijgevels; de voorgevel heeft in het midden de toegangsdeur geflankeerd door een kruisvenster met halve luiken; in het dakschild twee dakkapellen.</p> <p>Waardering DIENSTWONING van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de architectonische vormgeving in de trant van het koetshuis; - vanwege de ensemblewaarde; - als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.</p>
520330	Nieuwe Offemweg bij 1	<p>TUINSIERADEN behorende tot de buitenplaats Offem. a) nabij het koetshuis aan de vijver/gracht staan twee 19de-eeuwse rechthoekige SOKKELS met eenvoudige profilering; b) in de tuin achter het huidige landhuis staat een 18-eeuwse natuurstenen SOKKEL van een zonnwijzer (in opslag) gedecoreerd met een guirlande; c) nabij het huidige landhuis staat op een rijk gebeeldhouwde SOKKEL een 18de-eeuws natuurstenen TUINBEELD voorstellende Minerva, het beeld is gemaakt en gesigineerd door J.P. Bauerscheit.</p> <p>Waardering TUINSIERADEN van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de ornamentele waarde; - vanwege de zeldzaamheidswaarde van het tuinbeeld en als voorbeeld van het werk van Bauerscheit; - als karakteristiek en sierend onderdeel van de aanleg van de buitenplaats;</p>
520331	Nieuwe Offemweg bij 1	<p>PRIEEL behorende tot de buitenplaats Offem. In de aanleg staat een op rechthoekige grondslag gebouwd houten prieel (XIXd of XXa) met in vakwerk opgetrokken wanden onder een kruisvormig, overstekend zadeldakje met bedekking van houten leien. Het overstek rust op schoren, rondboog beschot. De voorzijde is grotendeels open uitgevoerd met een rond topvenster. Rustiek landelijke stijl.</p> <p>Waardering PRIEEL van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de vormgeving in rustiek, landelijke bouwstijl en het materiaalgebruik (hout); - vanwege de ornamentele waarde; - vanwege de ensemblewaarde in samenhang met de aanleg in landschapsstijl.</p>
520332	Nieuwe Offemweg bij 1	<p>MOESTUINENSEMBLE behorende tot de buitenplaats Offem. In het oostelijke deel van de aanleg ligt een moestuin met aan twee zijden gebogen bakstenen TUINMUREN uit ca.1870 (of later); een beukenhaag markeert de recht afgesloten zuidzijde. De toegang bevindt zich aan de noordzijde tussen twee gemetselde pijlers; links daarvan een bakstenen TUINSCHUUR op rechthoekige grondslag onder een met gesmoorde pannen gedekt zadeldak met topgevels. Aan oostzijde ligt een rechthoekige betonnen WATERRESEVOIR met bijbehorende HANDPOMP, het pompsysteem zorgde voor bevoeiing van de moestuin. Aan de zuidzijde is een houten treillage waar leiperen tegen zijn geplaatst.</p> <p>Waardering MOESTUINENSEMBLE van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de doelmatige vormgeving; - als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats; - vanwege de ensemblewaarde.</p>
520334	Nieuwe Offemweg bij 1	<p>DIENSTWONING (deel van het huidige hoofdgebouw) MET TUINMUUR behorende tot de buitenplaats Offem. Op het</p>

		<p>terrein van de voormalige moestuin met tuinmuur staat het huidige hoofdgebouw gevormd door een in oorsprong vroeg-19de-eeuwse (of laat-18de-eeuwse) stal annex koetshuis en een laat-19de-eeuwse dienstwoning, waartussen in ca.1952 een nieuwe tussenbouw is gezet. In 1999-2000 is het geheel gerenoveerd/gerestaureerd. Voor de bescherming van belang is de DIENSTWONING en de aansluitende TUINMUUR. De op rechthoekige grondslag opgetrokken bakstenen dienstwoning in Engelse cottagestijl bestaat uit één bouwlaag en een kapverdieping onder een rieten wolfdak met bakstenen nokvorst; ter plaatse van de toegangs- en tuindeur in de langsgevens is de dakrand opgelicht en is een, met hout betimmerde verdieping geformeerd onder een steekkap die doorloopt tot aan de nok. Een (bouw)naad in het riet- en muurwerk geeft de scheiding aan tussen de cottage en de aanbouw uit ca.1952, deze laatste is voor de bescherming van ondergeschikt belang. De gevels zijn voorzien van roedenvensters met luiken geschilderd in zandlopermotief (rood/wit); in het dakschild van de zijgevels een dakkapel. In de noordwestgevel bevindt zich de toegangsdeur met bovenlicht met links daarvan venster; de kopse gevel heeft twee vensterassen met vierkante kruisvensters met roeden en luiken en daarboven een enkel en een gekoppeld roedenvenster. De zuidoostgevel aan de tuinzijde heeft links een groot driedelig roedenvenster en rechts een rechthoekig portaal waarin de tuindeur met bovenlicht en nog een driedelig roedenvenster. Aansluitende op de kopse gevel een laat-18de-eeuwse TUINMUUR van rode handvorm baksteen onder een rollaag. Een tweede toegang tot de voormalige moestuin is aan de noordoostzijde en wordt gevormd door een bakstenen muurtje en twee pijlers.</p> <p>Waardering DIENSTWONING (deel van het huidige hoofdgebouw) MET TUINMUUR van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de architectonische vormgeving in Engelse cottagestijl; - vanwege de ensemblewaarde; - als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats.</p>
520335	Nachtegaalslaan 29	<p>PORTIERSWONING ACHTERHEK behorende tot de buitenplaats Offem. Haaks op de Nachtegaalslaan, met de voorgevel naar het zuiden gekeerd, staat een (geel)gepleisterde dienstwoning uit 1862-1863. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken eenlaagse woonhuis met grijze plint is één beuk diep en drie traveeën breed met op de hoeken lisenen van blokwerk en onder een met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen gedekt zadeldak met overstek voorzien van windveren en gevelmakelaar. De voorgevel heeft centraal een middenrisaliet doorlopend tot en met de eerste verdieping en beëindigd door een steekkapje; in de risaliet, die gedecoreerd is met geblokte hoeklisenen, de toegangsdeur met bovenlicht geplaatst in een portaal, daarboven een rondboogvenster met ruitvormige roedenverdeling en een smal ijzeren balkonnetje op consoles. Aan weerszijden houten openslaande vensters met luiken en bovenlichten met roedenverdeling; zijgevels ijzeren rozetvensters met roeden. Tegen de achtergevel is een eenlaagse uitbouw onder lessenaarsdak</p> <p>Waardering PORTIERSWONING van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de architectonische vormgeving; - als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.</p>
520336	Nachtegaalslaan bij 29	<p>TOEGANGSBRUG met HEK behorende tot de buitenplaats Offem. Op een in kruisverband gemetselde bakstenen boogbrug met gebogen keermuren uit de negentiende eeuw, staat een vroeg-19de-eeuws gietijzeren hek bestaande uit dubbele hekvleugels tussen zuiltjes geflankeerd door zijstukken en een voluutvormige beëindiging aan de waterzijde. Het achterhek staat op de kaart uit 1817 van H. van Zutphen ingetekend.</p> <p>Waardering TOEGANGSBRUG met HEK van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de vormgeving en</p>

materiaalgebruik; - vanwege de ensemblewaarde in samenhang met de portierswoning; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.